

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 25. velikega travna 1912.

Št. 21.

Mladenci, pridite na veliki mladeniški tabor

ki ga priredi Slovenska kršč.-zveza za Koroško na binkošni ponedeljek, dne 27. maja 1912, v št. Rupertu pri Velikovcu.

Spored: Ob pol 10. uri slovesna sveta maša in pridiga. — Ob pol 11. uri shod v telovadnici Narodne šole. 1. Govor: Mladeniška organizacija na Štajerskem in Kranjskem. 2. Telovadba na orodju. — Odmor in kosilo. — Popoldne po blagoslovu: Shod v telovadnici. 1. Govor: Koroška mladeniška organizacija in avstrijski patriotizem. 2. Govor: Nenravnost in alkohol — največja sovražnika mladine. — Po shodu javna telovadba v dvorani in na prostem.

Mladeniški tabor mora biti slovesna, veličastna manifestacija velikovške in podjunske mladine. Mladeniška organizacija je naše veselje, naša bodočnost. Posebno nas veseli, da moremo nastopiti že z domačimi Orli. — Povabljeni so obenem vsi prijatelji naše mladeniške organizacije.

Torej vsi fantje na mladeniški tabor v št. Rupert pri Velikovcu!

Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško.

Posl. Dobernig o trializmu.

Odkar sta priklopljeni Bosna in Hercegovina Avstriji, je postalo vprašanje o združenju avstrijskih Jugoslovanov resno in ima resnično podlago. Kateri državni polovici naj se priklopita Bosna in Hercegovina? Ali k Ogrski, kjer je že Hrvatska, ali k tostranski državni polovici, kjer je Dalmacija? Ali pa naj dobi svojo državno upravo, kakor jo

imata Ogrska in tostranska državna polovica? Potem bi naša država ne obstajala iz dveh državnih polovic (dualizem), ampak iz treh delov (trializem). Takih vprašanj danes brez ljudstva samega ni lahko rešiti. In hrvatsko ljudstvo se je po svojih zastopnikih v bosanskem deželnem zboru in v avstrijskem državnem zboru že izreklo za — trializem. Tudi načelnik vseslovenske ljudske stranke, h kateri pripadamo tudi koroški Slovenci, dr. Šusteršič, je v državnem zboru izjavil, da smo Slovenci in Hrvati za trializem. Uresničenje tega ideala bi pomenilo konec dolgoletnemu boju med Nemci in Slovenci. Slovenci bi si sami rezali kruh, boljšega seveda, kakor nam ga zdaj Nemci. Seveda se bodo Nemci tega branili z vsemi štirimi, in slovenski politični voditelji bodo morali biti zelo previdni, pa tudi brezobzirno energični, da preprečijo protinačrte nasprotnikov.

Državni poslanec in predsednik avstrijske delegacije, Volbenk Dobernig, izneverjen sin slovenske matere, ki je kot rojen Slovenec lažje zasledoval jugoslovansko gibanje in razumel njega dalekosežnost kakor drugi nemški poslanci, je že pred par leti opozarjal v veliko presenečenje nevednih koroških nemškutarjev na gospodarsko okrepljenje Slovencev, na njihovo naraščujočo politično moč in na združenje Jugoslovanov, ki utegne prekrižati načrt svobodomiselnih Nemcev, ki nameravajo ponemčiti slovenske dežele in tako narediti nemški most do Jadranskega morja. Ta nemška namera je obenem tudi protiavstrijska, ker namerava združenje Avstrije z Nemčijo pod hohenzollersko, t. j. prusko dinastijo. Trializem je torej v obrambo Slovencev in Hrvatov in v obrambo slavne habsburške vladarske hiše!

Zato je Dobernig o vsaki priložnosti na shodih in po nemškoliberalnih listih rotill nemške svobodomiselce, da naj ne podce-

njujejo moči Jugoslovanov, naj bodo oprezni in se pripravljajo, da preprečijo trializem, katerega se Dobernig bolj boji kot hudobec križa!

Tudi v ponedeljek, dne 20. t. m., je v Celovcu na občnem zboru nemškega ljudskega društva govoril o delegacijah in trializmu. Zoper trializem je pa klical na pomoč — centralizem, to je okrepljenje vlade na škodo ljudskih pravic; vlada imej vso odločilno moč, ljudstvo in narodi pa malo ali nič. S tem se je Dobernig izkazal zelo zastarelega, res prav nič modernega politika, in to v dobi splošne in enake volilne pravice, v času, ko moč narodov vedno bolj narašča. V tak zastarel političen tir Doberniga pač ni zapeljala politična treznost, ampak sovraštvo do Slovencev — svojih rojakov — in želja, da Nemci ohranijo vsaj še za nekaj časa krivično nadvlado nad Slovani v Avstriji. Med drugim je Dobernig izvajal sledeče:

Jugoslovansko vprašanje po svoji važnosti že prekaša češko nagodbno vprašanje zato, ker je v zvezi z našo zunanjo politiko. Važnost jugoslovanskega vprašanja se splošno bolj umeva, ker so po aneksiji Bosne in Hercegovine pridobile trialistične težnje. O trializmu se bo veliko govorilo, ko bo zbornica v drugem branju pripravljala o aneksijski predlogi, ki je tri leta dremala v bosanskem odseku, kjer so jo brez vsakega odpora sprejeli. Prej ali slej se mora državnoopravno razmerje Bosne in Hercegovine urediti. Zahteva sarajevskega sabora, da sodeluje pri posvetovanjih o skupnih zadevah, se predolgo ne bo mogla odlašati. Ne more se misliti na to, da se Bosna in Hercegovina priklopita Ogrski ali Avstriji, ker prvi priklopitvi morajo ugovarjati Nemci, drugi pa Mažari. Preostane le tretja rešitev: samostojna državna uprava Bosne in Hercegovine morebiti skupno s Hrvaško in Slavonijo. Več pa ne! Dalmacija se ne more

Podlistek.

Iz tujine.

Pariz, 19. maja 1912.

Nedelja je danes. Krasen majniški dan. V Parizu je vse v nekakem slavnostnem, svečanem razpoloženju. Skoro vse hiše so okrašene z narodnimi zastavicami, v oknih so še razobešeni raznobarvni balončki, ki so sinoči razlivali svojo čarobno svetlobo po ulicah in trgih.

V Parizu in po vsej Francoski proslavljajo danes narodno junakinjo, devico Orleansko Jeanne d'Arc (izgovori: Žandark), ki se je v maju leta 1429, tedaj ko je bil francoski narod najbolj ponižan, pojavila kakor poslanka božja ter s čudovito hrabrostjo iztrgala sovražnikom mesto Orleans, ki je bila zadnja opora Francozov. In francoski vojniki so sledili svoji vodnici ter začeli zopet zmagovati.

In danes praznujejo 500letnico njenega rojstva. Ta slavnost je bila združena z velikimi domoljubnimi manifestacijami. Zlasti na trgu Saint Avgustin, kjer se nahaja spomenik Ivane d'Arc, je bila ob polu desetih popoldne zbrana ogromna množica ljudstva. Opaziti je bilo zlasti veliko vojaških in državnih dostojanstvenikov. Tudi srednješolska mladina je bila oficijelno zastopana, med slednjo posebno srednješolska ženska mladež. Kmalu je izginil kip pod krasnimi

venci in šopki, ki so bili položeni nanj od vseh strani. Od tukaj se je nato vršil sprevod po imenitnejših ulicah mesta. Neštevilni vzkliki »Vive Jeanne d'Arc« (Živio Ivana d'Ark), »Vive la France« (Živela Francija), so pričali o patriotičnem navdušenju udeležencev.

V cerkvi Notre Dame je bila cerkvena slovesnost. Dasi je katedrala ogromna, je vendar bila topot natlačeno polna. Pridigal je sloveči cerkveni govornik abbé Hébert. Zares, poslušati takega govornika, je užitek! To ni več navadna pridiga, to je umetnost. Seveda so Parižani v tem oziru precej razvajeni, kajti znanó je, da so v Notre Dame nastopali vedno najznamenitejši cerkveni govorniki, zlasti v 17. stoletju. Pontifikalno sveto mašo je daroval nato kardinal in pariški nadškof Amette. Topot sem imel tudi priliko slišati velikanske orglje, ki štejejo 6000 piščalk ter imajo 110 registrov in 5 tipal (klaviatur).

Sinoči ob pol devetih se je dogodila v bližini Pariza na severni progi velika železniška nesreča. Trčila sta skupaj dva osebna vlaka, ker je vlak, ki je prihajal v mesto, zavozil v napačni tir. Mrtvih je deset, težko in laže ranjenih 49. Med žrtvami je precej rezervistov iz pariške okolice, ki so hoteli v soboto zvečer domu, da prežive nedeljo v krogu svojih dragih.

Pariz je menda najhrupnejše mesto na svetu. Od ranega jutra do ene ali dveh ponoči je na ulicah tak vrišč in ropot, da človeka, ki tega ni vajen, v resnici začno boleti

ušesa. Vsaj meni je prve dni kar šumelo po glavi.

Pa tudi ni čuda, da je ves čas tak direndaj po mestu. Največ hrupa povzroča seveda promet, ki je tukaj tako živahen, kakor morda nikjer drugje na svetu. Včasih je treba čakati po 10 minut, da je pečur mogoče priti čez cesto. Toliko izvoščkov, avtomobilov, omnibusov, vozov električne železnice, kolesarjev in ne vem, kaj še vse, ne prestando hiti mimo tebe. Koliko nesreč bi se pripetilo dannadan v naših mestih, če bi bila v njih četrtnina tega prometa. Parižan pa se za to ne zmeni; mirno čaka, da je med temi vozovi kje kaka luknjica prosta in urno smukne onstran ceste, dasi že preti za njegovim hrbtom kak besnodrveči avtomobil.

V Parizu imamo prav poletno vročino. Tudi v okolici ni veliko boljše, dasi menijo Parižani, kako prijetno hladno je na deželi. V nedeljah hiti, kdor le more, na deželo. Za promet je dobro preskrbljeno. Lahko voliš med omnibusom, tramvajem, železnico ali parnikom. Železniški vlaki za okolico in tramvajski vozovi so celo enonadstropni. Vlaki vozijo vsake četrte ure, parniki vsakih 10 minut, tako da se ti nikoli ni treba bati, da bi zamudil.

V bližini Pariza zorijo že črešnje, torej smo v tem oziru precej bolj hitri kot na Koroškem.

V kratkem kaj več. Pozdravljena domovina!

Dr. J. K.

nikdar izročiti, še manj bi pa Nemci dovolili, pridružiti Istro in Trst jugoslovanski državi, ker bi se nam tako zaprla pot do morja.

Ko o tem govorimo, ne smemo misliti, da se to takoj zgodi. Monarhija laborira na dualizmu, še večje zlo bi pomenjal trializem. Dobernig nato opozarja, da bi bilo prav se zopet spomniti centralizma. Dalekosežna samouprava se bo Bosni in Hercegovini morala podeliti, a podeliti bi se le mogla, če bi se uvedel skupen parlamentaren ustroj mesto sedanjih delegacij, morebiti državen svet, ki naj bi bil sestavljen iz zastopnikov avstrijskega, ogrskega in bosensko-hercegovskega parlamenta in ki naj bi razpravljala o vseh skupnih zadevah. Ne pomaga vse skupaj nič, jugoslovanskega vprašanja se ne rešimo in se moramo zato pravočasno pečati z vsemi možnostmi, da ne bomo presenečeni.

Končno opozarja vse Nemce, naj bodo čuječi in naj ne prezro jugoslovanske nevarnosti.

Nemci dobro vedo, da položaj Bosne in Hercegovine nujno zahteva rešitev trialističnega vprašanja. Najbrž se trializma v gotovi obliki tudi ne bodo branili, vedoč, da je bolje, če se tudi to vprašanje reši po njihovi volji, kakor pa proti njihovi volji, ker predolgo se ne bo dalo odlašati. Po našem nemerodajnem mnenju pa bo trialistično vprašanje mogoče končno rešiti le potem oktroirane ustave; zato bodo zastavili Nemci pri kroni ves svoj vpliv, da bo trializem tako zgledal, kakor bo njim po godu. Slovenski politični voditelji bodo pa postavljene pred dovršeno zadevo in jim bo izbirati le med: hočete to ali ničesar. Ker se v takih slučajih politični voditelji izkažejo le preradi kot sebični politiki, ki se radi izgovarjajo, češ, vaši ideali so nedosegljivi, zato bo naloga političnih voditeljev koroških in — štajerskih Slovencev, da zastavijo vse svoje sile v okviru vseslovenske ljudske stranke, ki se bo prej ali slej morala razširiti v vsejugoslovansko politiko v okviru avstro-ogrskih mej, da se bo trialistično vprašanje rešilo edino tako, kakor hoče prizadeti slovenski in hrvaški narod, nikdar pa ne proti slovensko-hrvatskemu narodu!

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Srečen dan se prerokuje tistemu, ki kupi turško srečko v korist »Slov. Straži« na mesečne obroke po 4 K 75 h in ž njo zadene pri žrebanju dne 1. junija t. l. 200.000 zlatih frankov. Vsakdo naj hiti, da ne zamudi ugodne prilike. — Opozarjamo na današnji oglas »Srečke v korist Slov. straži«.

„Tegetthoff.“

»Buči, buči, morje adrijsko,
bilo nekda si slovansko . . .«

V roke zemljevid avstro-ogrške države! Na jugozahodu (na zemljevidu s p o d a j n a l e v i) vidimo segati v suho zemljo voden jezik: J a d r a n s k o m o r j e. Ob njegovem skoraj najsevernejšem obrežju leži po rebri raztreseno mesto Trst s povprečno 200.000 prebivalci.

Trst! Izvabljaš mi sladek spomin, ko sem nedavno vesel šetal v najdražjem mi spremstvu po tvojih ulicah in ob tvojem morskem zalivu!

Trst, ti »kluč od Avstrije«, bil si pred kratkim cilj mnogih najvišjih političnih in cerkvenih dostojanstvenikov, državnikov, parlamentarcev, kakor zastopnikov raznih oblastev, društev in časopisja; bil si priča izrednemu slavlju vojaškega značaja!

Predzadnji sušcev četrtek so namreč z običajnimi velikimi slovesnostmi in ob navzočnosti več tisočev občinstva iz najvišjih krogov in iz cesarske hiše, spustili v morje drugo veliko avstrijsko vojno ladjo (dreadnought) ter jo po cesarjevem ukazu krstili na ime »Tegetthoff«. Kumovala je soproga nadvojvode Leopolda Salvatorja, nadvojvodinja Blanca. Cerkevni obred je ob veliki asistenci izvršil vojni vikar dr. Bjelik.

Slovensko kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu

priredi v nedeljo dne 2. junija 1912 v veliki dvorani hotela „Trabesinger“ narodno igro

Naša kri.

Spisal F. S. Finžgar.

Igra je najboljša ljudska igra in bo zanimala v vseh poslušalcih iskreno ljubezen do domačije. Igra je zgodovinska ter opisuje boje našega ljudstva s Francozi! Slovenci, pridite torej! Ne boste se kesali!

Cene: I. sedež 1 K 20 vin., II. sedež 90 vin., III. sedež 60 vin., stojišča 30 vin., lože 1 K 50 vin.

Nalašč so se nastavile nižje cene, da se udeleži lahko ljudstvo v večjem številu.

Odbor delavskega društva.

Dnevne novice in dopisi.

C. kr. deželna vlada koroška se res imenitno razume na zavlačevanje nujnih potreb, ki se tičejo — Slovencev. Novi zakon proti živinskim kužnim boleznim je naložil občinam dolžnost, da so morale postaviti takoimenovane živinooglednike, za katere je izdala c. kr. deželna vlada tudi potrebni pouk o kužnih boleznih v lični knjižici, seveda samo v — nemščini. Na zahtevo slovenskih občin po slovenskem pouku, je naša dična c. kr. deželna vlada sicer obljubila, da bo pouk izdala tudi v slovenščini, toda še leta 1910. dane obljube še do danes ni izpolnila ter je tudi brzkone prej ne bo, predno da ne gre gospod Hein baron v — penzion. — Znano je, da je državni poslanec Grafenauer že lansko leto vložil predlog, naj se nakaže po suši oškodovanim posestnikom primerna podpora. Človek z navadnim razumom bi seveda pričakoval, da se taka nujna zadeva izvede kolikor mogoče hitro, toda temna in skrivnostna so pota avstrijske birokracije, ki radi pomanjkanja dela za brezštevilno armado uradnikov, vsako zadevo zavlačuje kolikor je le mogoče, da bi s tem dokazala, koliko dela imajo služabniki sv. Birokracija, ki je edini svetnik, katerega pripoznava in časti naše po pretežni večini strupeno svobodomiselno uradništvo. Kadar se pa gre za kakšno zadevo v prid Slovincem, tedaj se poslužuje avstrijska birokracija vseh sredstev, da bi rešitev zadeve kolikor mogoče zavlekla. Isto usodo je doživel tudi Grafenauerjev predlog, ki zaradi samega poizvedovanja še do danes za oškodovance ni prinesel nobene uspeha. Sicer pa tudi ni drugače mo-

Novo veliko bojno ladjo »Tegetthoff« so že pričeli graditi meseca novembra leta 1910. S spuščanjem v morje so odlašali zato, ker so jo hoteli imeti še bolj dovršeno, nego je »Viribus Unitis« in tako delo pogojuje mnogo časa. Zgrajena je ladja iz trdnega Siemens - Martin jekla, ki je po Kruppovem načinu izdelana.

Dolgost »Tegetthoffa« meri 151 m, širina 27,2 m, globokost 8,2 m. Ladja obsega 20.331 ton*); oklop sam tehta 4500 ton.

Topovi so v štirih oklopnih stolpih nameščeni. Veliki topovi lahko ustrelje dvakrat vsako minuto. Ladjo gonijo trije turbinski stroji s 25.000 konjskimi silami z naglico 21 do 22 morskih milj.***) Premoga vozi ladja 2000 ton in prevozi lahko 2000 morskih milj daljave, ne da bi ji bilo treba izpopolniti premogovo zalogo. Posadka »Tegetthoffa« šteje 1000 mož.

Načrt za tega velikana je izdelal generalni inženir ladij Siegfried Popper, zgradila sta jo pa inženirja Jožef Grond in Božidar Novotny. Načrt za stroje je napravil ravnatelj Anton Damaš. — Svoje ime ima ladja ob boku z zlatimi črkami zapisano.

Pod tem imenom smo že posedali ladjo oklopnico, ki se pa bo odslej imenovala »Mars«. V morje izpuščena je bila leta 1878.,

*) Tona — 10 meterskih centov.

**) Morska milja — 1852 km.

goče, ako obstoja vsa umetnost naše birokracije v poizvedovanju: najprej morajo poizvedovati županstva, potem poizveduje okrajno glavarstvo, deželna vlada in h koncu seveda še neizogibno orožništvo, ki ima že v vsaki vasici svojo orožniško postajo. Uspeh vsega je pa — nič!

C. kr. deželni šolski svet koroški opozarjamo na poročilo, katero so objavile »Freie Stimmen« z dne 12. majnika t. l. pod zaglavjem »Ljudskošolski učenec zbira«. Ta ljudskošolski učenec je Humbert Posch v Beljaku, kateri je nabral med svojimi součenci po vinarjih znesek 2 K 60 v za »Südmarko«. Ker pravi § 78 dokončnega šolskega in učnega reda za občne ljudske šole in za meščanske šole, kateri je veljaven tudi za Koroško, v 3. odstavku, da »šolskim otrokom nadalje ni dovoljeno zbirati med seboj denar v katerikoli namen«, je dolžnost c. kr. deželnega šolskega sveta, da pouči prevnetega germanika, da ljudska šola še ni torišče za vsenemška prizadevanja. Nadalje pa naša zmiraj »pravična« šolska oblast blagovoli opozoriti tudi razrednega učitelja našega »Südmarkovca« na § 78 omenjenega zakona.

Deželni šolski svet. Cesar je imenoval za člane deželnega šolskega sveta za prihodnjo šestletno dobo stolnega kanonika dr. Jožefa Somerja, protestantskega župnika Roberta Johna, gimnazijskega ravnatelja v Beljaku dr. Evgena Giannonija in ravnatelja na meščanski šoli v St. Vidu Rudolfa Matersdorferja.

Kaj je »Slovenska Straža« in kaj je naša dolžnost? »Slovenska Straža« je društvo, ki ima namen, braniti naše slovenske meje, da nam ne vzame slovenske zemlje tujec, da nas ne potujči in da ostane slovenska zemlja naša in na njej lepa naša slovenska govorica ter vera naših očetov. Zato naj bi vsak in vsaka izmed nas podpirala »Slovensko Stražo« pri njenem delu. Podpirate »Slovensko Stražo« s tem, da ji pristopite kot člani ali članice z 1 K, ali pa vsaj 50 v na leto, da kupujete blago njej v korist in da se je ob vsaki priliki spominjate z darovi. Kjer še ni podružnice »Slovenske Straže«, zbere naj se Vas skupaj vsaj 25, pišite na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljano, ki bo vse potrebno za ustanovitev uredila in Vam pošlje tudi govornika. Povsod na pomoč zatiranim slovenskim bratom in sestram! Povsod, naj se dobi kdo, ki prične s tem delom! Pri kupčijah, pri spornih poravnah, ob zmagah pri občinskih volitvah, pri krstih, porokah, godovih in sploh pri vseh veselih in žalostnih dogodkih se z darovi spominjajte »Slovenske Straže«.

Kadilnikovo kočjo na Golici otvori Slovensko planinsko društvo dne 26. majnika.

Dr. Avg. Grimschitz je imenovan za sodnika v Borovljah. Grimschitz je baje zaupnik nemškega Volksrata.

in je do dograditve »Habsburg« leta 1900 veljala za največjo avstrijsko vojno ladjo. Znaprej je »Mars« določena le še v obrambo obrežja.

Med sviranjem cesarske pesmi je, rinjen od hidravličnih (vodnih) strojev zdrknil »Tegetthoff« v globoko razrito morje. Tisoči navzočih veselo vzkliknejo, 13 po zalivu razpostavljenih ladij pa s strelji pozdravi novega tovariša. Službovati prične »Tegetthoff« šele poleti.

Ob tej priliki se je nato vršila v zalivu vaja našega vojnega brodogoja, kojega so napadle torpedovke.

Pripeljala se je v Trst c. kr. eskadra, ki jo sestavljajo tri vojne ladje, dve križarici in več torpednih rušilcev, kakor tudi rezervno brodogoje, ki je sestavljeno iz treh vojnih ladij, ene križarice in več velikih torpedovk.

Teh vaj so se udeležili mnogi slavnostni gostje in več časnikaarjev.

* * *

Tegetthoff, avstrijski admiral, zmagovalac pri Visu je s svojimi krasnimi dalmatinskimi fanti porazil veliko močnejše laško brodogoje leta 1866. In od takrat do danes se Lah nikoli ni več upal Avstriji odkrito odrekati njene pravice do Jadranskega morja.

Pripoznamo torej prav radi nasproti ljubljanskemu »Slovincu« upravičenost imena te ladje, češ:

Mariborsko »Dramatično društvo« v Celovcu. Prvič so se pokazali v nedeljo, 12. t. mes., člani »Dramatičnega društva« iz Maribora na slovenskem odru v Celovcu z zgodovinsko sliko »V znamenju časa«. Vsebinske te zgodovinske slike, polne dramatičnih prizorov, je našim čitateljem že znana. — Uprizoritev je bila sijajna. Oprema odra, ki jo je društvo po večini pripeljalo sabo, in garderoba je za naše razmere bogata. Igrali so vseskozi precizno, izborna, da je občinstvo imelo res užitek. Izborna pogodena je bil tip Nerona, prav tak, kakor ga poznamo iz godovine. Markus Superbus je bil zelo simpatična prikazen na odru, njegov glas doni posebno prijetno. Poppäa je bila primerna, enakovredna družica Neronova. In Verenice! Njena živahna igra je vse očarala. Dacia se je v svojo vlogo dobro ugloabila. Vloga kristjanke Mercie je že sama po sebi simpatična in je našla tudi prav simpatično proizvajalko. Tigellinus in Licinius sta bila popolnoma na svojem mestu. Dramatičen talent tiči v ljubkem Štefanu. Pa tudi druge osebe z manjšimi vlogami so bile vsaka na svojem mestu in je bil celoten vtis uprizoritve naravnost sijajen. Dvorana ni bila ravno razprodana, vendar pa je bil obisk še prav dober. Z dežele je bil pač marsikdo zadržan zaradi križevega tedna. Po predstavi je bil koncert orkestra »Glasbenega društva« iz Maribora, ki je sodeloval že pri predstavi. Koncert je bil dobro obiskan. Igralcem in orkestru je občinstvo gromovito ploskalo. Mariborskim Slovincem moremo na takem orkestru le čestitati! Med kratkimi odmori pri koncertu se pevci lepo prepevali. Najbolj je pa ugajal kvintet »Sirota«; ga. dr. Pifkova je krasno pela alt-solo in žela zato burno odobravanje; pesem so morali ponavljati. Pozno v noč, predno so nas zapustili mili gostje iz Maribora, 45 po številu, se je zahvalil »Dramatičnemu društvu« za krasno uspešo slavnost predsednik »Narodne čitalnice« g. dr. Kotnik. Odgovoril mu je z zahvalo v imenu »Dramatičnega društva« g. Kežar in med viharnim odobravanjem končal z vzklikom: Na svidenje!

Slovinci! Rabite pri voščilih za binkoštno praznike razglednice narodnih noš na Koroškem. Dobijo se v Celovcu pri S. K. S. Z., Pauličeva ulica 7.

Dr. Franc Hann odpadel od katoliške vere. Dr. Hann, ki je imel v Celovcu znane govore o Lutru, je v lutrovskih »Freie St.« objavil odprto pismo na kneza in škofa dr. Kaltnerja, v katerem izjavlja svoj izstop iz katoliške cerkve. Ga ni škoda! Bodo ljudje, ki so brali njegove pristranske razprave v uradni Celovčanki, vedeli, zakaj da jih je Hann objavil in koliko da so vredne. Hannoverci so prestopili že davno prej k luteranstvu.

Vlom v knjigovoznico »Družbe sv. Mohorja«. V noči od 6. na 7. sušca t. l. je bilo

* V zadnji številki pomotoma izostalo.

Zato ni čuda, da prešinja ob tem povodu vse avstrijske narode, ki so svojemu cesarju zvesti in na svojo domovino ponosni, čut globokega zadovoljstva, ker nosi ime zmagovalca pri Visu . . . Ko bo svoje mogočno telo zaril v penete valove in se v prvič zazibal na lepi Adriji, se bo vse spominjalo admirala, ki je našo mornarico ovenčal z neumrjočo slavo pred celim svetom.

Razen bratov Hrvatov noben avstrijski narod ni tako interesiran kot mi, da si naša država ohrani svoje sedanje stališče v Adriji in si varuje svoj vpliv na obrežjih Sredozemskega morja. Zato nam je močna mornarica potrebna in njeni pomnožitvi nasprotujejo le oni, ki hočejo da bi Avstrija čimprej propadla. — Težko breme se nalaga ljudstvu s tem, a to je neizogibno, če hočemo mir v časti zagotoviti. Nanovo vzplamtelo avstrijsko domoljubje prihaja do spoznanja, da so vsenemštvo, iredenta nezdravi pojmi ter da je blagor avstrijskih narodov odvisen od vsestransko močne Avstrije, močne na suhem, pa tudi močne v brodovju.

»Tegetthoff«, ostani vselej vreden svojega slavnega imena!

P. V.

vlomljeno v knjigovoznico »Družbe sv. Mohorja« in ukradenih 276 K 25 h. Osumljen in aretiran je bil takoj uslužbenec v knjigovoznici Teodor Schoba, ki je iz preiskovalnega zapora ušel, pa so ga zopet vjeli. V kleti so našli ukradenega denarja 164 K 8 h; tat jih je shranil tu, da si jih ob ugodnem trenutku zopet poišče. Šoba je bil obsojen na šest mesecev težke ječe in je bil zaradi tatvine že predkaznovan leta 1905.

Boj med nemškimi domačini-kmeti v Rožu in priseljenimi slovanskimi duhovniki-hujskači je predmet činoigre »Moorbrand« (požar blata), katero je zagrešil J. Perkonig, pisatelj in ljudsko šolski učitelj v Mostiču. Činoigra je bojda že oddana nekemu monakovskemu odru za vprizoritev. Ni mi sicer znano, ali ima »kolega« Perkonig že usposobljenosti izpit za ljudske šole, oziroma kakšen red ima iz zgodovine in domoznanstva v zrelostnem izpričevalu, samo toliko vem, da je naravnost sramotno za učiteljski stan, da se najde učitelj s takim zgodovinskim znanjem, kakoršno ima »pisatelj« in učitelj Josip Perkonig, ki se predrzne pisati o kmetih-domačinih (erbeingesessene deutsche Bauern) v našem od pamtveka slovenskem Rožu. Kolegi Jos. Perkonig priporočam razna zgodovinska dela o Koroški (Ankershofen, Aelschker itd.) v natančen študij, da v bodoče ne bo iskal »erbeingesessene deutsche Bauern« v slovenskem Rožu. — Ta slučaj nam pa zopet jasno kaže, da našim nemškim sosedom, ki se tako radi ponašajo s svojim viteštvom in svojo poštenostjo proti drugim narodom, nobeno sredstvo ni prenepošteno in prebarabsko, ako se gre za boj proti Slovanom in za to, da se pokaže bratom v rajhu uboge avstrijske Nemce - kulturonosce kot zatirance in nekulturne Slovane kot zatiralce. Sramota takemu početju! — Slovenski učitelj — Rožan.

Za župana celjske okolice je bil v nedeljo, 19. t. m., izvoljen g. Fr. Fazarinc, posestnik in gostilničar na Ostrožnem. Mesto njegova pa je bil svetovalec izvoljen gospod Fr. Klinar. Podžupan je gosp. Ferdinand Golgranc, stavbni mojster v Gaberju pri Celju.

Od vlaka povožen. Dne 21. t. m. je bil pri čuvajnici št. 13 med Celovcem in Vetrinjem dva in polleten otrok povožen od vlaka državne železnice in smrtnonevarno poškodovan.

Otroško truplo v Dravi. Pri Žalučah v Rožu je dne 10. t. m. Drava splavila k obrežju novorojenega otroka, ki je menda že dalje časa ležal v vodi. Ker so pri obdukciji dognali, da je otrok po porodu še živ, sumijo detomor. Oblasti že pridno preiskujejo.

Mrtvega ob državni cesti so našli v Gospa-Sveti blizu čuvajnice dne 18. t. m. hlapca Alojzija Pavriča. Zadel ga je kap.

Klasifikacija konj. Pri klasifikaciji konj je bilo potrjenih v Hodišah od 78 konjev 55, v Škofičah od 86 konjev 62, na Otoku od 39 konjev 26, v Bilčovsu od 68 konjev 49 in v Zg. Vesici od 30 konjev 24.

Sumljiv slučaj. Dne 21. t. m. so našli vojaki na Križni gori za streliščem okrvavljeno, očitno obolelo žensko in jo spravili iz strelnega okoliša. Pozneje so jo našli ljudje blizu gostilne Scheriau z okrvavljenimi rokami. Stražnik jo je spravil v stražnico, kjer je izpovedala, da je nameravala prejšnji dan v porodnišnico, da pa je zašla na Križno goro in porodila mrtvo dete, ki ga pa še niso našli. Ženska je rojena baje v Železni Kapli in je služila nazadnje v Borovljah. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

Pomiloščen je od cesarja od celovškega porotnega sodišča na smrt na vešalih obsojeni hlapec Jan. Schuster iz Vrbe, ki je umoril 80letno gostijo Marijo Piček. Smrtna kazen je izpremenjena v 15letno težko in poostreno ječo.

Požar v Tinjah. V nedeljo proti desetim zvečer je pri p. d. Tonicu nastal požar, in so zgorela tri poslopja. Živino so rešili z velikim trudom. Posestnik je bil le deloma zavarovan.

Podružnica svobodne šole v Beljaku proti sprejemu škofa v Beljaku. Podružnica društva »Svobodna šola« v Beljaku je v »Grazer Tagblattu« objavila poziv na stariše, da naj ne pustijo svojih otrok k spre-

jemu kneza in škofa povodom svete birme v Beljaku dne 19. t. m., češ, da je bilo pri državnozbornih volitvah mnogo tisoč rdečih in belih volilcev, črnih pa le malo. Za časa volitev so pa ljudje iste stranke razširjali med slovenske »črne volilce« letake z napisom »dragi kristjani«, v katerem so se cedili samega spoštovanja do »prevzvišenega kneza in škofa dr. Jegliča«. Kaka hinavščina! Sicer so se pa ti ljudje pošteno blamirali. Prevz. g. kneza in škofa so v soboto, 18. t. m., Beljačah sprejeli prav slovesno. Župana je pri pozdravu zastopal podžupan Koutnik z več občinskimi svetovalci, odsotnega okrajnega glavarja pa gospod nadkomisar pl. Ehrfeld. Mesto je bilo deloma v zastavah. Pri sprejemu je bila poleg šolarjev tudi velika množica občinstva. Le učiteljstvo se je hotelo s svobodno šolo vred — blamirati in se razven ene učiteljice, ki je vodila otroke, sprejema ni udeležila. Birmanih je bilo 1357 otrok. K obedu so bili imed lajikov povabljeni tudi župan Ludovik Assmann in podžupan Koutnik ter nadkomisar pl. Ehrfeld, ki so se vabilu tudi odzvali.

Velikovec. (Važno vprašanje.) Usojamo si vprašati dopisnika, ki je v »Freie Stimmen« izrazil svojo žalost, da ni bilo na Markovo v Velikovcu procesije, kje se je sedaj — križev teden procesije vdeleževal?

Ponesrečeni zrakoplovci. Iz Žitarevasi smo prejeli poročilo: V ponedeljek, dne 13. t. m., je priplulo več oseb z zrakoplovom, menda iz Inomosta preko Celovca, k nam v Podjunsko dolino. Pisu teh vrstic sicer ni znano, kam so bili namenjeni. Zanimalo pa bo morebiti koga, kako se je tem ljudem pri nas godilo. Ko so prijadrali zrakoplovci ob vznožje naših gor, hoteli so si menda odpočiti na nekem hribu nad Globasnico. Ker pa je pihal precej močan veter, je odnesel zrakoplov naprej še za par sto metrov, da je nato obvisel v vrhovih visokih smrek pri vasi Slovenje. Na klice zrakoplovcev, ki so bili v precej nevarnem položaju, so prihiteli domači ljudje na pomoč, posekali smreke in tako spravili stroj na tla in ga potem odpeljali na dveh vozeh na železnico v Sinčovas. Med zrakoplovci je bil menda neki nemški princ, ki je dal posestniku dotičnih smrek 20 K za odškodnino in vsakemu izmed ljudi, ki so bili pri rešilni akciji, 2 K. Dotični so potem denar zložili in kupili zanj šest sodčkov piva in tako praznovali ta izvanreden obisk. (Zrakoplovci so bili Erich Leinkugl iz Essen-Ruhra, Willi Kraus in inženjer Kempter iz Augsburga, ki so prileteli iz Inomosta preko Visokih Tur. Ured.)

»Armes Rosegg.« Pri nas so »nemško-nacionalni Slovinci« delili občino. Pri volitvah so si izvolili seveda cvet slovenskih heilnemcev v občinski odbor, ki deluje res v »prospeh« občanov. Dva posestnika sta hotela imeti živinski potni list, ker sta peljala živino na semenj, ali odbornik, brihtna glavica in točitelj hudičevega olja, jima je naredil »mesni ogledni list«, ker posestnika sama ne znata brati. Pa kako se prestrašita, ko ju ustavi orožnik in jima pove, da je to le »Fleischbeschauzettel«, morala sta na okrajno glavarstvo. To je vendar strašna blamaža za dotičnega odbornika. Take značaje vzgajajo koroške nemške šole. Slovenski se sramujejo, nemški pa ne znajo. Občinskega sluga, kadar naznanja občinske razglase v »Rosegger - kočevar - deutsch«, sploh nihče ne razume, menda še sam ne ve, kaj da kriči; nekateri pravijo, da kliče, da bo »lonce vezak«. Res, »Freie Stimmen« so imele prav, ko so zapisale besede: »Armes Rosegg!«

Velikovec. (Hornbogner obsojen.) Učitelj na mešč. šoli, g. Hornbogner, je nekemu sloven. vajencu v svoji nemški zmernosti (?) raztrgal izpod vrata slovensko kravato. Zato je bil od nemško-nacionalnega sodnika obsojen na 10 K kazni in vajencu mora kupiti novo kravato. To so zares lepi in vzorni vzgojitelji na tukajšnji meščanski vzgojevalnici (!) Eden pretepe slovenskega vajenca, da delati ne more, drugi mu pa trga slovenske kravate. In velikovška germanija je rešena!

Vaše zdravje

si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepejo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg 67 (Hrv.)

Velikovec. (Oj vi hinavci!) Pred kratkim se je dopisnik »Freie Stimmen« obregnil ob slovenske duhovnike, da se radi mržnje do njih ni mogla vršiti Markova procesija v Št. Rupert, ker da je bilo premalo udeležencev. Kakšna hinavščina! To je pisal gotovo eden izmed tistih gorečih (?) katoličanov, ki se je take procesije vdeležil morebiti za dnjkrat tam kje gori na Zgornjem Koroškem kot šolar. Ja »Gebet uns deutsche Priester, dann werden wir wiederum Jung und Alt dem Gotteshause nahen« (Dajte nam nemških duhovnov, potem se bo zopet mlado in staro bližalo božji hiši). Zdaj imajo nekateri naši Velikovčani že skoro štiri leta nemškega duhovnika, in vendar se še poprej nikdar ni dogodilo, da bi morala procesija zaradi prepričle vdeležbe izostati. Kristus je take ljudi imenoval farizeje. Tudi tiste »Genusspredigten« ne izdajo.

Strojna. (Poštna nabiralnica), katero sta po več nego triletnem prizadevanju dosegla tukajšnji krajni šolski svet in g. učitelj Miloš Svanjak, začne poslovati s 16. majnikom. Poslovodja nabiralnice bo g. učitelj M. Svanjak, kateri je že sedaj požrtvovalno na lastne stroške oskrboval poštno zvezo z nabiralnico v Št. Danijelu, s katero bo sedaj zvezana poštna nabiralnica na Strojni. Tudi napredek!

Tolsti vrh nad Kloštrom pri Grebinju. V nedeljo, 12. t. m., smo izročili materi zemlji občespoštovanega, 60 let starega Tomaža Plazovnika p. d. Bisternikovega kovača. Bil je spreten obrtnik kot žagar, kolar in kovač, skrben in varčen gospodar na svojem malem posestvu in strokoven svetovalec svojim sosedom, posebno v sodnijskih zadevah. Mnogo let je bil član Mohorjeve družbe. Še na smrtni postelji je plačal udnino za Mohorjevo družbo in se ni bal pomanjkanja. Bog nam daj enakovrednega naslednika! N. v m. p.!

Velikovec. (Schulvereinsfeier.) Zadnji torek, dne 13. maja, so se čutili poklicane tudi naši vjedavci, prirediti na čast bojnemu društvu, nemškemu »Schulverein« slovesnost v »Turnhalle«, ki pa je bila zelo klaverno obiskana. Razobesili so svoje priljubljene frankfurtarice. Toda — čudo — vihar si je mislil, če še nemški knez in škof ni vreden, da bi se ga počastilo z zastavami, zakaj bi te visele v čast takemu društvu, ki pije Slovincem kri. Komaj so bile te izobešene, prišel je tak vihar, da so jih morali naši prenapeteži takoj »noter potegniti«. Številka 13 je pač nesrečna; zakaj ena frankfurtarica je celo prišla z električno v stik in — je zgorela.

Št. Tomaž. (Zborovanje in igra) je društvo »Edinost« napravilo na praznik Kristusovega vnebohoda. Udeležba je bila dobra. Imenitno in obenem zelo podučljivo je govoril g. dr. Jesenko. Nato so dekleta uprizorila lepo igro: »Večna mladost in večna lepota«. Ljudem je jako ugajala, posebno konec je marsikoga ganil do solz. Med odmori so nas kratkočasili tamburaši in pevci. Vse je bilo polno navdušenja. — V nedeljo so igro še enkrat ponovili. Takrat nas je obiskal g. Kriegl iz Št. Jakoba in nam je povedal pri zborovanju nekoliko krepkih resnic. Vsem, ki so kaj pripomagali k temu duševnemu užitku in splošni izobrazbi, bodi tu izrečena lepa zahvala. Tudi novi udje so pristopili. »Edinost« raste in postaja močna!

Kotlje. (Boj za Križanovo gostilno), ki je bila prisilnim potom prodana brez gostilniške koncesije, postaja vedno zanimivejši. Hiša ima sedaj tekom dveh let že petega posestnika. Prvi štirje so bili Slovenci, sedanjí je iz Češke priseljeni protestant Ernst Osiander, zagrizen Nmec. Vsem je bila dosedaj odbita koncesija. Zadnji prodajalec, Stibler, je bil celo doslužen stražmojster v pokoju, kateremu drugače rajši dajo dovoljenje, da more izhajati; pa vse je bilo zaman; bil je cel občinski odbor zato, le poročilo — uradno — od gotove strani je bilo skrajno pristransko. Sedanjí posestnik Nmec, ki je trobil že po celem svetu naokrog, da ima gostilno, grozi županu s tožbo, ker on kot župan noče priporočati njegove prošnje. Na tak način pa se ne bode komandiralo. Vladi pa stavimo zahtevo, če hoče ohraniti ugled pri ljudeh, da ostane dosledna. Slovenci niso dobili gostilne, iz istih vzrokov se tudi sedaj ne daj! Kotlje štejejo itak že šest gostilen, pa le

800 duš. V tem oziru postopanje občinskega odbora ni pravilno. Blagor ljudstva zahteva zmanjšanje gostilen, pa ne njih množenje. Torej! Kaj pride!

Hodiše. (Zalostno) so nam peli na praznik Kristusovega vnebohoda zvonovi naše farne cerkve. Praznik in dan veselja bi imel biti tedaj, a smo vsi globoko žalovali. Zakaj? Ker smo spremljevali k večnemu počitku p. d. Odreja na Dvorcu, Lovrenca Aichholzerja. Rajni je bil v najlepši dobi, 27 let star, in je šele lani od očeta prejel hišo, da bi mu olajšal breme; letos v pustu se je oženil in je mislil po volji božji začeti srečno zakonsko življenje. Priden in pošten do kosti je bil, da ga je vsak spoštoval in ljubil; vesten pa kot gospodar in navdušen za našo katoliško slovensko stvar. Kakšne lepe nade smo že v njega stavili; kako so se ga veselili njegovi starši, p. d. Falačnikovi, ki so komaj pred dvema leti izgubili svojega Kristeja v osmi latinski šoli, kateri bi letos že lahko pel novo mašo. Ali Bog je vse drugače obrnil; »njegova pota pač niso naša pota«. Bog naj tolaži ubogo ženo in žalujoče starše! N. p. v m.!

Mirno lahko spite!

Če ste namočili perilo čez noč s pralnim izvlečkom „Ženska hvala“, izloči se vsa nesnaga sama od sebe, brzo in temeljito. Hitro in lahko se opere perilo potem z milom „Schicht“ znamka „Jelen“, da postane bleščeče belo, kajti pralni izvleček „Ženska hvala“ in milo „Schicht“ belita perilo kakor solnce.

Velikovec. (Šola zaprta.) Zaradi ošpic je ukazala zdravstvena oblast, mestno ljudsko šolo zapreti. Že 14 dni imamo počitnice. Nekateri so govorili, da se je ta bolezen zanesla sem s sv. birmo. Ta izgovor kaže le zopet, da nasprotniki vso krivdo dajo navadno cerkvenim prireditvam. Ali je živinsko kugo tudi sv. birma povzročila? Sicer pa moramo svetu sporočiti, da so ošpice nastopile že en teden pred sv. birmo. Kakšno bolezen bo pa zasejal na binkoštni ponedeljek bauernvereinski shod v tukajšnji »Turnhalle«, ko bodo prišli »Nemcem prijazni« Slovenci iz celega sodnega okraja skupaj? Morebiti pride kuga za nemškutarijo?

Velikovec. (Železnico bodo zopet zidali) prihodnji binkoštni ponedeljek v tukajšnji mestni telovadnici, kamor so sklicali nemškutarski bauernvereini našega okraja zborovanje. Govorili bodo poslanci J. Maier, J. Dobernig, A. Hönlinger in J. Nagele. Dobernig bo povedal, koliko vzhodne železnice je že dograjene. Saj je pred dvema leti rekel, da se bo železnica leta 1910. trasirala, 1911 gradila in 1912 se

bomo že vozili. Svoj govor je končal: »Na svidenje pri otvoritvi vzhodne železnice!« Ali ni bilo to vse le farbarija, kakršne so navajeni nemški nacionalci, kadar Slovincem kaj obetajo? Slovenci, opozarjamo vas na besede g. Doberniga, ki jih je izgovoril l. 1910. pri velikem zborovanju za železnico: »Mi moramo že zaradi tega biti za to železnico, da si ljudi obdržimo za našo stranko!« Da, tako je! Za nemško-nacionalno stranko se jim gre. Zato pa, Slovenci, ne dajte se več za nos voditi in udeležite se rajši v velikem številu binkoštni ponedeljek mladeniškega shoda v Št. Rupertu pri Velikovcu!

Hodiše. (Čebele.) Naš kraj ima precej čebelarjev; letos smo se že zelo veselili lepe letine, a prezgodaj. Ravno nasprotno, zelo slabo kaže. Le par kmetov-čebelarjev se zdaj — sredi majnika more šele ponašati, da ima že — en roj.

Želinge pri Velikovcu. (Shod) izobraževalnega društva v nedeljo 19. t. m. se je prav dobro obnesel. Vzlic temu, da jih je šlo nekaj iz radovednosti na šulferajnski shod v Trušnje, in jih je nekaj izostalo zaradi pogreba g. Buzzija v Št. Urhu, je bila udeležba še dovoljna. Domači g. župnik je predaval o šoli, kakšno imamo in kakšno si želimo in o šolski debati v deželnem zboru. Nato so dekleta uprizorila igro »Pri gospodi«, ki je izvrstno uspela. Vsa dekleta, Ravnik Katica, Karner Neža, Volbank Marija, Höflerjeva in Lucija Kumer so dobro igrале. Zadnja, ki je igrala Mari, je svojo ulogo naravnost dovršeno pogodila. Tudi naši vrli mladeniči Pušl Friderik in Lovrenc Riedl iz Velikovca, Vedenik Jakob, Ovšan Franc, Linhart Maks in Karf Rudolf so nam s »Poštno skrivnostjo« pripravili veliko smeha, posebno zadnji, ki je igral Matica ali Motlna, kateremu se je sanjalo, da dobi tri pare klobas od Urške, pa bi bil še kmalu zaprt. Mladič in dekleta, hvala lepa! Neustrašeno naprej z Bogom in Marijo za našo domovino!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Ošpice) močno razsajajo med otroci tukaj in v mestu, vsled tega so vse mestne šole, izjemni meščansko šolo, tudi naša »Narodna šola« že od 11. t. m. zaprte in ostanejo zaprte do binkoštnega torka.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Graščak Albin Buzzij.) Dne 16. t. m. je preminul po kratki bolezni na starodavnem gradu Črnigrad blizu Velikovca g. Albin Buzzij, lastnik velike in lepe črnograjske graščine v visoki starosti 88 let. Gosp. Buzzij je l. 1848. prevzel omenjeno graščino od svojih staršev vso zadolženo, pa je tako dobro gospodaril, da ni samo ves dolg poplačal, ampak še nanovo pozidal vsa gospodarska poslopja in še veliko zemljišča, posebno Dravskega loga kupil. Bil je pri kmečkem ljudstvu radi svoje priprostosti zelo priljubljen, bil je celo kmet med kmeti. Že več let je imel pripravljeni za svoj pogreb dve rakvi. Pokopan je bil ob velikanski udeležbi, posebno kmečkega ljudstva, v lastnem grobišču, katero si je z velikimi stroški že leta 1905. postavil na hribčku blizu podružnične cerkve Sv. Urha pri Črnem gradu. Naročil je, da naj ga ponesó k pogrebu njegovi najemniki in hlapci in vsakemu za to izrekel nagrado dvajset kron. Dedič lepega posestva postane pokojnikov sorodnik g. pl. Kanal, slikar v Monakovem na Bavarskem.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Veliki zvon) tukajšnje predmestne župnijske cerkve v Št. Rupertu je počil dne 17. t. m., ko so začeli zvoniti pokojnemu graščaku gosp. Buzziju. Dne 13. oktobra l. 1872. so bili zvonovi za tukajšnjo župnijsko cerkev vlti pri zvonarju Samassi v Ljubljani, blagoslovljeni. Služil je tedaj naš veliki zvon samo 40 let. Zvon je imel zelo lep glas in je tehtal 23 stotov, 25 funtov stare vage. Porabili bomo to priliko, da naročimo nekoliko večji zvon, najbrž 33 stotov težkega. Naročili ga bomo zopet pri zvonarju Samassi v Ljubljani. Da se bodo glasovi vjemali, bo treba celo še šestí mali zvon, ki bo tehtal 4½ stara stota, naročiti.

Kostanje. (Zborovanje), ki ga je priredilo izobraževalno društvo zadnje nedelje, se je prav dobro obneslo. Kot govornik nas je počastil g. dr. Rok Jesenko iz Celovca. V svojem poljudnem govoru, kateremu so sledili poslušalci z veliko pazljivostjo, nas je prepričal še bolj, kako da je treba

stati na braniku z ozirom na delovanje naših nasprotnikov na narodnem polju proti nam Slovincem. Česar »Šulferajn« ne doseže z zatiranjem slovenskega jezika v šoli, s tem da odtuja mater Sloveniji mladino, ki skuša doseči bojno društvo »Südmarka«, ki bi bolje storilo, da bi podpiralo svoje lastne nemške brate-reveže v nemških krajih, mesto da z Judeževimi groši spravlja Slovence v gospodarski in нравni propad. Takemu ce v treba stopiti odločno nasproti z obrambnim narodnim delom, ki ga izvršuje naša »Slovenska straža«. Da so besede govornikove padle na plodovita tla, spričuje veselo dejstvo, da je prijavilo svoj pristop k ustanovljajoči se podružnici »Slovenske straže« za Kostanje in okolico 52 članov. Za zabavo je skrbel s petjem moški zbor iz Dvora, ki je pokazal pri današnji prireditvi lep napredek; le krepko po tej poti naprej do novih uspehov!

Ljubeznjivost uradnikov južne železnice. V petek zjutraj, dne 17. t. m., zahteval je neki potnik na postaji Prevalje vozni listek za »Pliberk«. Mladeniški uradnik, ki je imel službo pri blagajni, ga pa vpraša v nemškem jeziku: »Kaj?« Ko mu potnik še enkrat imenuje postajo »Pliberk«, reče uradnik: »Das ist ja Bleiburg, nicht? Reden Sie doch nicht so verdraht!« Nato mu da vozni listek, dotični potnik mu pa odločno pove, da beseda »Pliberk« ni prav nič »verdraht«. Na predrzne besede mladega uradnika, ki nosi menda šele nekaj mesecev železniško uniformo, bi svetovali gospodu postajenačelniku v Prevaljah, da ga primerno pouči, kako se ima nasproti strankam vesti in da naj v prihodnje dene svoj zajutrk iz ust, če govori s strankami!

Brnca. (»Miklova Zala«.) V prijazni vasi Zmotive pri Brnci se je v nalašč za to napravljenem prostoru trikrat uprizorila narodna igra »Miklova Zala«. Vsakokrat je bila udeležba velikanska. Reči se more, da je nad 1500 ljudi občudovalo vrlo junaki-vo Miklovo Zalo in ostro obsojalo zvito hinko Treseglavovo Almiro. Vsi igralci so dovršeno rešili svoje vloge. Pisatelj te igre, g. Jak. Špicar, se je štirikrat potrudil k nam in je naše igralce oskrbel z vso potrebno obleko. Pristrčna mu hvala za to! Vrli igralci in igralke, le tako naprej! Bog vas živi!

Kaj je Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tuzemstva in inozemstva priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle; ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Kazaze pri Dobrlivasi. (Ustanovni shod) katol. slov. izobraževalnega društva za Kazaze, ki se je vršil minulo nedeljo, je bil dobro obiskan. Vsi stanovi, možje in žene, fantje in dekleta so se zbrali v povoljnem številu, da bi izvedeli, kakšen namen bo imelo novo društvo. Govoril je govornik Zveze, č. g. urednik Fr. Smodej, tako vneto in prepričevalno, da so se vsi navzoči z malimi izjemami dali zapisati med člane in je večina njih že pri vstopu plačala celoletno udnino. Ta prvi govor s svojimi živimi vzhledi, s katerim je začelo naše društvo delo za versko, narodno, socialno in gospodarsko izobrazbo našega ljudstva, naj ostane društvu za vselej vodilna zvezda! Ko so bila razložena kratko pravila, se je začelo sprejemanje članov, katerih je pristopilo 66. Mož je izmed njih 14, žen 13, mladeničev 14 in deklet 25. Članarina se je določila za moške 1 K, za ženske 60 h na leto. Nato se je vršila volitev odbora, v katerega so bili izvoljeni sledeči: Alojzij Becl, predsednik; Jožef Falej, podpredsednik; Anton Božič, tajnik in knjižničar; Martin Lipuš, tajnik; Šimen Butej in Karol Oraš, blagajnika, ter Liza Hafner, knjižničarka. Krščeno je bilo društvo na ime »Zarja«. Sklenilo se je, da pristopi kot član k »Slovenski kršč.-socialni zvezi« v Celovcu. Najganjlivejše pri vsem pa je to, da je med člani novega društva tudi 15leten deček, ki je od svojega »prihranjenega« položil 10 K društvu na oltar in postal tako ustanovnik. Začetek je tu, da bi ne bilo nikoli — konca!

Krčanje, dne 16. maja 1912. Danes smo imeli krasen dan. Izobraževalno društvo na Djkšah je priredilo društven shod na Kr-

čanjah. Shod se je vršil v prijazni Kramarjevi gostilni. Gostilničar je vse izvrstno pripravil in vsem gostom izbornu postregel. Po otvoritvi shoda, na katerem je bila zbrana večina krščanskih mož in fantov, je narisal podpredsednik Slovenske krščansko-socialne zveze pomen in važnost kmečkega stanu. Po govoru so vrli tamburaši iz Velikoveca priredili igro »Črevljari«. Dosti smeha in zabave so nam nudili. Cel dan so nas razveseljevali s tamburaškimi komadi. Čast taki mladini! Fant Riepl je nastopil tudi kot govornik ter pošteno zavrnil socialne demokrate. Polno talentov je med nami in govori se o tužnem Korotanu!

Vogrče. (Shod.) Na shodu, katerega je naše izobraževalno društvo priredilo na vnebohod Gospodov, je g. dr. Rožič izbornu predaval o zgodovini in notranjem ustroju naše monarhije. Povdarjal je posebno pomen viharnege leta 1848 in leta 1867, ki nam je prineslo nesrečno ogrsko nagodbo in razložil bistvo trializma, o katerem se danes toliko govori in piše. Zanimiv govor nam je pojasnil marsikatero temno in neznano pojme. Želeti je le, da bi nas gospod govornik še večkrat počastil s sličnimi obiski.

Kako se imenuje?

najboljša kavina primes?

„Pravi : Franck :“

s kavinim mlinčkom

kot

tovarniško znamko.

Poskušnja dokaže istinitost rečenega, pokaže vse njega vrline v vonju, moči in barvi, izdatnosti, slastnosti in cenosti.

Politične vesti.

Državni zbor.

Državni zbor je imel seje od ponedeljka do četrtega in bo nadaljeval svoja posvetovanja v četrtek po Binkoštih. Po prvem branju je bil v ponedeljek odkazan proračunskemu odseku proračunski provizorij (začasni proračun). V terek je začela zbornica z drugim branjem službene pragmatike, s katero se zvišajo plače državnih uradnikov in se natanko določijo pravice in dolžnosti uradništva. Predloga ima v zbornici zase veliko večino in bo gotovo sprejeta. Med vlado in državnozbornsko večino je nesporazumljenje le še zaradi §§ 31. in 32. Nadalje vlada zahteva, da ji zbornica dovoli tudi pokritje za povišane izdatke, kakor jih zahteva predloga o službeni pragmatiki. Z obstrukcijo grozijo proti predlogi Rusini, ker še niso dobili lastne visoke šole. »Hrvatsko-slovenski klub« s predlogo ni zadovoljen in bo v smislu svoječasnih izjav kluba stavil več izpreminjevalnih predlogov.

Odsek za socialno zavarovanje.

Na predlog dr. Kreka je odsek za socialno zavarovanje sklenil začeti posvetovanje o socialnem zavarovanju na podlagi vladne predloge. Dr. Krek je bil izvoljen za glavnega poročevalca odsekovega v zbornici.

Brambni odsek

je začel svoja posvetovanja o vladnem načrtu za brambno reformo, ki določa dveletno vojaško službo, zahteva pa zato več izdatkov za vojaštvo.

Ustavni odsek

se peča z vladno predlogo o društvenem zakonu, ki je že res potreben izpremembe.

Laško-turška vojska. — Laška zmaga na Rhodu.

Dne 16. t. mes. je general Ameglio na Rhodu pričel napadati turško glavno četo, ki je bila utaborjena v središču otoka. Medtem so izkrcavali iz ladij laške vojake. Pro-

diranja proti sovražniku so se udeležili 34. pešpolk (poveljnik polkovnik Trombi), 57. pešpolk (poveljnik polkovnik Fanzo), 4. bersaglierski polk (poveljnik polkovnik Malpini), dve gorski bateriji, dva kavalerijska eskadrona, ženijske in druge pomožne čete. Lahi so prodirali proti trdnjavi Tsit v dveh oddelkih, da napadejo sovražnika na dveh straneh. Boj ni trajal dolgo. Sovražnik je bil kmalu obkoljen. General Ameglio je po hudem streljanju ukazal Turke napasti z bajoneti. Napad se je posrečil. Turški poveljnik se je udal, ker so mu Lahi onemogočili umikanje. Laški zbornici je ministrski predsednik Giolitti prečital brzojavke admirala Amera d'Aste in generala Ameglia, ki poročata, da se je turška posadka udala.

Izgon Lahov iz Turčije.

Turško ministrstvo je izdalo odredbo, da morajo v štirinajstih dneh vsi Lahi, ki prebivajo v Turčiji, zapustiti turška tla. Izvzeti so edinele duhovniki, vdove in železniški delavci.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Književnost.

Mala pevka. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih. Priredil Fr. O. Str. 70. Pevska priloga 12 str. Cena 1 K 20 vin. Naroča se pod naslovom: Založništvo »Male pevke«, Sv. Martin pri Celju, Spod. Štajersko. Z zanimanjem smo čitali to igro, ki sicer ni nobeno klasično delo in pisatelj tudi ni imel namena, podati kaj takega, ki pa je vsled tega nikakor ne gre omalovaževati. Igra je romantične vsebine z idealiziranimi osebami, pisana z gorko ljubeznijo za ideale, kakor si jih predstavlja slovensko ljudstvo v otroških srcih. Mogoče, da je v njej malo preveč moraliziranja. Igra oživlja dvanajst pevskih vložk s spremljanjem citer ali kitare, oziroma harmonija ali klavirja. Melodije so složene v narodnem duhu. »Mala pevka« zahteva za uprizoritev dobrega režiserja, zlasti ker je več otroških vlog, dobro uprizorjena pa bo za ljudstvo prava privlačna sila. To je enkrat zopet nekaj za ljudstvo! Tisto ljubimkovanje na odrju je in ostane našemu preprostem ljudstvu tuje, in tega v tej igri ni! Igra je kakor nalašč spisana za odre v slovenskih šolskih zavodih. Po Spodnjem Štajerskem so jo uprizorili, kakor so poročali spodnještajerski listi, že na več krajih in povsod z velikanskim uspehom. Vodstvo »Narodne šole« v Št. Rupertu n. pr. pri svoji običajni vsakoletni prireditvi prihodnjič občinstvu ne bo moglo bolje ustreči, nego če uprizori to igro.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijno mlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečnu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Društveno gibanje.

Žitaravas. Slovesna otvoritev »Društvenega doma« se vrši dne 23. junija t. l. z velikim mladeniškim shodom. Natančen spored se naznani pravočasno.

Bilčovs. Slov. katol. izobraževalno društvo »Bilka« priredi shod na binkoštno nedeljo dopoldne po božji službi. Govornik iz Celovca.

K Slov. kršč.-soc. zvezi za Koroško je pristopilo novoustanovljeno društvo v Kazazah.

Guštanj. Slov. katol. izobražev. društvo Guštanj-Tolstivrh in okolica priredi shod dne 2. junija pri Petraču. Na sporedu bo govor in volitev tajnika. — Odbor.

Podružnica »Slov. šolskega društva« za Št. Jakob v Rožu ima na binkoštni ponedeljek, dne 27. t. m., ob pol 4. uri popoldne pri »Rutarju« v Dolinčičah shod z govori in igro »Svojeglavna Minka« in vabi k obilni udeležbi.

Ženski shod v Črni. Na kvaterno nedeljo, dne 2. junija 1912, se vrši v Črni ženski shod, na katerem govori č. g. Janez Kalan, urednik »Bogoljuba« iz Ljubljane. Zanimanje za shod je veliko; tudi v sosednih žup-

nijah. Vabljeni so vsa dekleta in žene iz župnije in tudi iz sosednih župnij. Začetek kmalu po drugi sveti maši. Shod se vrši v zgornjih prostorih »pri Drofelniku«.

Podravlje. Izobraževalno društvo »Sloga« priredi na Binkoštni ponedeljek ob pol 3. uri popoldne pri Vošperniku v Podravljah zborovanje, združeno z veselico. Na sporedu je igra: »Tri sestre«. — Odbor.

Vogrče. Podružnica kulturnega sveta za občino Blato priredi v nedeljo, dne 9. junija t. l., popoldne po blagoslovu »pri Škofu« shod, na katerem se bo eventualno ustanovila tudi živinorejska zadruga za našo občino. Shod bo zato velevažen. Kmetje! Pridite torej v najobilnejšem številu! Vabi načelnikstvo.

Dekliška Marijina družba v št. Rupertu pri Velikovcu vljudno vabi na slavnost blagoslovljenja nove družbine zastave, ki se bo vršila na kvatrnjo nedeljo, dne 2. rožnika t. l. ob 2. uri popoldne po sledečem sporedu: I. Cerkvena slavnost. 1. Slavnostna pridiga, govori č. g. Jožef Dobrovc, kanonik v Velikovcu; 2. blagoslovljenje zastave po č. g. Šimnu Čemer, dekanu v Velikovcu; 3. sveti rožni venec z blagoslovom. II. Slavnost v »Narodni šoli«. 1. Pesem »Tebe zbrale smo, Devica«. 2. Nagovor, govori Anica Skrinar, prednica Marijine družbe. 3. »Družbina zastava«, deklamuje Katica Koh. 4. »Marijin otrok pred nebeškimi vrati«, deklamuje Katica Lasnik. 5. »Slovenska dežela«, pojó Marijine hčere. 6. Igra: »Sveta Cita«. Slike iz njenega življenja v treh dejanjih. 7. Med dejanji se poje »Kdo bi zmirom tužen bil?«, »Sem deklica mlada, vesela«, »Lahko noč«. Vstopnina: Sedeži 50 vin., stojišča 20 vin. — Na obilno udeležbo vljudno vabi vse verne in zavedne Slovence in Slovenke — Dekliška Marijina družba.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Raznoterosti.

Bismarck. — žaljivka. Na 20 K globe je bil obsojen pred češkim okrajnim sodiščem v Pragi neki Jaroslav Muzik, ker je imenoval črevljarja Jožefa Swobodo — Bismarcka. Priimek »Bismarck« je torej psovka, če ne bo prizivu obsojenega Muzika ugodeno.

Navidez mrtev. Iz Lvova na Poljskem poročajo o pretresljivem dogodku na pokopališču v Zurawici pri Přemyslu, ki se je pripetil ob pogrebu bogatega posestnika Masnyja. Ko je domači župnik opravil molitve in so ljudje metali prst na krsto, se je pokrov krste začel nenadoma dvigati in iz groba so slišali klicanje na pomoč. Nastala je grozna zmešnjava. Vzdignili so krsto in jo odprli. Masny je bil le navidez mrtev in je mogel brez tuje pomoči iti domov.

Potegnjen lopov. O angleškem bankirju Norrisu pripovedujejo sledeče: Bankir se je peljal nekoč z večjo vsoto denarja na svoje posestvo na deželi. Zadnji del pota je šel peš preko polja. Nenadoma pa je zagledal pred seboj človeka, ki je od njega burno zahteval denarja. »Jaz imam ravno še en šiling«, je zatrjeval bankir. »Lažnjivec, ti si vendar Norris in imaš danes vsled neke kupčije polno listnico denarja. Jaz sem o tem dobro poučen. Sem ž njim, če ne...« Norris se je veselo zasmel, toda hipoma je postal tih, ozrl se je okoli in rekel: »Bratec, ako bi bil jaz Norris, bi seveda imel denar! Priznam ti pa, da imam ravno isti namen kot ti, zato se raje pogovoriva. Bankir mora priti v teku pol ure mimo. Jaz sem ga natančno opazoval.« Lopov je nasedel temu odgovoru in končno sta se dogovorila, da se naj vsakdo skrije na določenem prostoru. Ako bo eden prišel z desne, drugi pa na določeno znamenje z leve, bo Norris gotovo zaglal svoj denar proč in prestrašen pobegnil. Norris se je skrivil v smeri proti svoji hiši, lopov pa na drugi strani ceste v večji oddaljenosti. Čez pol ure je bil lopov že zvezan. Norris se je namreč po polju splazil dalje in priključil pomoč.

Ekscentričen milijonar. Mlad Amerikaneec Charles Green, ki je nedavno metal v Fleet Streetu po cesti novce in ki ga je seveda spremljala zaradi tega navdušena

množica, je pred dnevi zopet nastopil uprav milijonsko darežljivo. Dne 3. t. m. je namreč obiskal nek londonski Music Hall ter razdajal med občinstvo čeke in denar. Za navzoče zelo prijetna točka seveda ni stala na programu, ker bi bil drugače naval občinstva gotovo večji, kot pa je že itak bil. Okoli 10. ure je prišel pred zagrinjalo ravnatelj tingl-tangla ter naznanil, da bi se gospod Charles Green srčno rad znebil nekoliko denarja, vsled česar je sklenil, da bo razdelil med obiskovalce gledališča denarne čeke. Vsi so bili seveda s tem zadovoljni. Ekscentrični milijonar je segel nato v žep ter privlekel iz njega večje število zapečatenih kuvert, ki jih je pričel metati s svojega sedeža na vse strani. Vse je začelo divje loviti kuverte, dokler se ni zopet prikazal pred zagrinjalom ravnatelj ter naznanil, da bo vsak obiskovalec galerije dobil na željo gospoda Greena vstopnico nazaj. Navdušene ovacije Greenu so bile zahvala za to napoved.

2¼ km pod zemljo. Najglobokejši rovi se nahajajo v Prusiji, ki so vsi nad 2000 m globoki, in sicer je rov pri Parušovcu globok 2003,3, pri Schubinu 2149,4, najglobokejši pa je rov pri Czuchowu, ki je 2239,7 m globok.

Nova kitajska pisava. Ker se na Kitajskem sedaj vse prenavlja, so se kitajski reformatorji lotili tudi preosnove kitajske pismenosti ter po dolgem trudu dosegli velik uspeh. Izdelali so novo kitajsko pisavo, ki jo bodo sedaj povsod uvedli. Dosedaj je bilo mogoče samo učenjakom pisati kitajsko, kajti jezik nebeške države nima nič manj kot 80.000 besedi in nesrečnež, ki je hotel svoj materni jezik tudi pismeno obvladati, se je moral naučiti spoznavati nič manj kot 80.000 znamenjev. Sredstva, kako naj bi se kitajska pisava naredila enostavnejša, so se dostikrat predlagala in tudi uporabljala, toda do končne rešitve ni prišlo. Vsled prizadevanja kitajskega poslanika v Rimu Čao-Hi-Čiu in njegovih dveh tovarišev Uen in Čev je izdelal mlad jezikoslovec, profesor japonskega in kitajskega jezika na Orient-institutu v Neaplju, Rivetta de Solonghello, novo kitajsko pisavo. Pred dvema letoma se je namreč ustanovila v Rimu »Družba novih kitajskih pismenih znamenj«, ki je na Kitajskem našla mnogo pristašev. Po naročilih te družbe je profesor Rivetta izdelal novo kitajsko abecedo, za katero je bilo treba vzeti na posodo črke iz abeced raznih evropskih jezikov, da so se mogli označiti posamezni zvoki kitajskega jezika. Nova kitajska abeceda ima 42 črk, od katerih je 23 vokalov in 19 konzonantov. Od 23 vokalov je vzel profesor Rivetta štiri iz grškega alfabeta, štiri iz ruskega, pet iz latinskega in enega samega iz kitajskega, od devet ostalih vokalov sta dva takozvana modificirana ali podaljšana vokala, sedem pa je narobe obrnjenih črk vokalov. Izmed 19 konzonantov je 14 iz latinske abecede, trije iz ruske in dva iz grške. S temi 42 črkami se more torej vse besede kitajskega jezika zapisati. Nova kitajska abeceda ima že sedaj mnogo pristašev, zlasti na južnem Kitajskem, kjer se že polagoma udomačuje. Ustvaritelji nove abecede upajo, da bo republika njihovo reformo oficijelno priznala.

Amerikanski predpisi o ženskih oblekah. Severoameriška zvezna država Illinois je prva, ki je v interesu npravnosti in družabnega reda uredila vprašanje glede ženskih oblek potom zakona. Med paragrafi tega zakona so najvažnejši sledeči: 1. Vsaki ženski je prepovedano, nositi zgornja ali spodnja krila, katerih rob je več kot 15 cm oddaljen od tal. 2. Noša takozvanih »peekaboo waists«, oblek, ki ostro označujejo črte ženskega telesa, je strogo prepovedana. 3. Raba steznika je le tedaj dovoljena, ako to izrečno odredi zdravnik. 4. Kratki rokavi so ravno tako malo dovoljeni, kakor vsak način dekolitiranja, tudi v najmanjših mejah. 5. Ženske, ki pridejo k družabnim sestankom prenizko dekolitirane, se kaznujejo z denarno globo 25 dolarjev. 6. Ta kazni se pa zviša za trojno vsoto za vse one, ki v javnih kopališčih vzbujajo s svojo obleko javno ogorčenje.

Žalosten položaj francoske duhovščine. O žalostnem položaju francoske duhovščine piše list »Univers«: »Župnik je dandanes najemnik katerekoli hiše ali sobe, ki jo dobi na razpolago. Danes je tukaj, jutri zopet drugod. Njegovo stanovanje je brez pretek-

losti, brez spominov, brez kake zveze z njegovim poklicem; ubožno je, bolj začasno zavetišče, kot pa dostojno bivališče. Župnišče je izginilo s konkordatom vred. Župnik je navaden prebivalec kot kdo drugi; njegovo bivališče je nestalno. V dveh tretjinah škofije je tako. Še ubožnejši kot njegovo stanovanje pa je župnik sam. Ko je msgr. de Durtfort, škof v Langresu, pričel obiskovati svoje župnije, da bi se prepričal o njihovem stanju, je našel večino župnikov v ubožnih stanovanjih, brez postrežbe, brez eksistenčnih sredstev. Župniki si kuhajo sami, pričemur pa pogrešajo dostikrat najpotrebnejših stvari. Obljubil je vsakemu župniku 600 frankov letne plače, ne da bi vedel, kje naj jih uzame. Letno 600 frankov in s tem naj se preživljajo in oblačijo! Zadnji delavec, najmanjši uradnik ima več! In vendar bi bila ta vsota že pomoč, da celo premoženje za ubogega francoskega župnika! V štiridesetih škofijah nimajo župniki nič več kot 300 do 400 frankov na leto, ki jih dobivajo od svojega škofa. Kolika požrtvovalnost mora prevevati francosko duhovščino, da vztraja v takih razmerah, naj pomislijo dostikrat tudi oni, ki nad francoskimi katoliki zaničljivo zmagujejo z rameni.«

Kihanje — dobro znamenje. Stara navada, da se kihajočemu vošči: Bog pomagaj, Bog daj zdravje, se vedno bolj izgublja. Že dolgo časa sem je navadni izraz vljudnosti nasproti kihajočim. Včasih pa ni bilo tako, ampak kihanje je bilo zelo pomenljivo in resno znamenje, ki je pomenilo dober, včasih pa slab dogodek. V starem Rimu je bilo kihanje podnevi dobro, ponoči pa slabo znamenje; odvisno je bilo tudi od tega, ali mesec sveti, ali je temna noč, ravnotako je vplivala na kihanje smer, proti kateri je človek kihnil. Homer pripoveduje, da je prišel ravno takrat, ko je Penelopa tarnala čez izgubo svojega moža Odiseja, k hiši star berač. Ravno takrat je pa Penelopin sin strašno kihnil, da se je po celi hiši razlegalo. Penelopa je to smatrala za dobro znamenje in je z velikim veseljem starega berača v hišo sprejela in ga pogostila. Pod obleko berača se je skrival — Odisej. — Ksenofon je na bojnem prehodu proti Perzom zaman prigovarjal svojim vojakom, naj ne sklepaajo miru s Perzi; vojaki niso hoteli nič slišati o tem. Kar neki vojak glasno kihne, vojaki se priklonijo in Ksenofonovo mnenje je zmagalo. Slične stvari najdemo tudi pri pisateljih Plutarhu, Herodotu in drugih. V Italiji je še zdaj v navadi, da se kihajočemu naštevajo cele litanije raznih pozdravov in voščil, četudi nihče več ne verjame, da bi kihanje kak poseben namen imelo.

V loteriji življenja. Sreča je muhasta in nepreračunljiva; časih nenadoma obrne hrbet dotedanjemu svojemu izvoljencu, pa se zato prijazno nasmehlja komu, ki se mu dotlej še sanjalo ni, da kdaj zadene veliki dobiček v loteriji življenja. Nedavno je v New Yorku hišina Sara Fagg po smrti svoje gospodinje, pri kateri je devet let služila, iskala nove službe, ko nekega jutra zve, da ji je umrla gospodinja v oporoki volila 4 milijone in dve palači z vsemi premičninami — med drugim krasne konje in pet elegantnih kočij. Še večji je bil dobiček neke skromne tipkarice v Washingtonu. Služila je kot tajnica pri bogati Američanki mis Hume. Imela je skromno mesečno plačo; pred dvema leti pa umrje mis Hume in določi za glavnega dediča svojega ogromnega premoženja svojo skromno tajnico. Dobil je okroglo 36 milijonov. — V Hullu je živel v jako bornih razmerah nek stavec; kar mu pred par leti dojde vest, da je umrl na Francoskem njegov stari oče, za katerega niti vedel ni ter mu zapustil lenčetr milijona. — Kmalu za tem so časopisi objavili vest, da je v Ameriki umrl bogat mož, čegar premoženje v vrednosti 10 milijonov je kot edinemu dediču zapadlo njegovemu nečaku, nekemu revnemu italijanskemu vinogradniku, ki še vedel ni, da ima kakega strica. — Enako nenadoma se je sreča spomnila neke nemške služkinje. Služila je kot deklet »za vse« v nekem berolinskem penzionatu, ko jo presenetli vest, da ji je v Avstraliji umrl stari stric, ki se je izselil tja davno pred njenim rojstvom ter ji je sedaj kot edini dedinji zapustil vse svoje premoženje. Čez noč je postala lastnica največje avstralske farme za rejo ovac in njen letni dohodek znaša skoro 200.000 K.

Za »Društveni dom« v Žitarivasi so darovali na naslov ondotnega katol. slov. izobraževalnega društva »Trta« od 5. nov. 1911 do 20. maja 1912 sledeči: Vlč. g. Volbenk Serajnik, župnik v St. Lipšu, 5 K; Franc Blasutič, št. Kancjan, 1 K; Vid Volavčnik, Prboj 2 K; vlč. g. Jan. Volavčnik, župnik na Rudi, 20 K; neimenovan iz Dobrlevasi 2 K; vlč. g. Franc Muhl, dekan na Žihpoljah (tretji dar) 2 K; iz nabiralnika v gostilni »Društvenega doma« 18 K; Karol Ožmalc, Malčape (drugi dar) 2 K; hranilnica in posojilnica v Sinčivasi 50 K. — Lepa hvala! Živeli nasledniki!

Tržne cene v Celovcu

15. majnika 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litr. (biren)			
	od do		K v			
	K	v	K	v		
Pšenica	21	—	22	45	12	99
Rž	—	—	—	—	—	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	22	50	23	53	8	25
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	16	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	24	—
Repica (krompir)	—	—	8	—	3	60
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	8	—	—	—
„ kislo	4	—	6	—	—	—
Slama	2	80	3	80	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje)	2	80	3	20	—	—
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30	—	—
„ sur. 1 „	2	10	2	20	—	—
Svinjska mast	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	26	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—	—	—

Živina	Počrez	100 kilogr.		Prignalo	Prodalo	
		živa zaklana				
		od do	od do			
Konji	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	
Voli, pitani za vožnjo	520	—	—	3	2	
Junci	—	—	—	—	—	
Krave	320	696	74	76	32	12
Telice	260	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	16	54	—	—	324	200
Ovce	—	—	—	—	—	—

U zalozi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8.—80, po pošti franko K 1.— več.

Pastirski list

poobdom euharističnega shoda na Dunaju prevzvišenega gospoda knezoškofa krškega se dobi

v tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu. **Cena 10 vinarjev.**

Krste, suhe vence in cvetlice, nagrobne križe ima poceni in v veliki izbiri I. celovška trgovina krst A. Schipek, Celovec, Velikovška cesta 7.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Brno, 15. maja:	48	59	69	22	56
Trst, 18. maja:	46	42	85	80	25
Linc, 18. maja:	24	28	77	42	69

VINO istersko, dalmatinsko, goriško vino (Teran, Opolo, Lisa, Vipavec).
 Specialna vina, sladka, garantirano naravna: REFOŠKO, - REFOŠKAT, - MUŠKAT.
Trgovina z vinom Jos. KOFLER
 na veliko in na drobno
BELJAK, Perau-cesta št. 1. Telefon 123.

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

Izredna c. kr. državna loterija

za dobrodelne namene c. kr. domobranstva in orožništva. Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša **200.000 kron**

Žrebanje se vrši javno dne 4. julija 1912.

Ena srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov (oddelek za državne loterije).

A. Thierry-jev balzam

Edino pristen z zeleno redovalco kot varstveno znamko.

Allein echter Balsam aus der Schatzkammer-Apothekes A. Thierry in Pregrada bei Bokiuh-Sanarbrunn

Postavno zavarovano. Vsaka ponaredba in razprodaja drugih balzamo z znamko, ki lahko moti, se bo kazenskosodnijskim potom zasledovala. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo pri kašlju, zasliženju, hripavosti, olajša katarr, prsne in pljučne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, želočnih boleznih, netečnosti, slabi prebavi, zapeki, zgagi, želočnem krču, napevanju, koliki, proti zobobolu in ustnim boleznim, trganju v udih, opeklinam, prišču itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica K 5.00.

Lekarnarja **A. Thierry-ja** edino pristno centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkujoče proti vsem še tako starim ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, črnu, prisadu, ozeblinam, kurjim očesom, žuljem itd.; odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolesto operacijo. 2 lončka staneta K 3.00.

Razpošilja: **Lekarna »Pri angelu varihu« Adolf THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.**

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

U zalozi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc. Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

Srečke v korist „Slov. Straži“!

Turška srečka. Šest žrebanj vsako leto. — Glavni dobitek znaša **400.000 in 200.000 frankov.**

Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. junija 1912.

Mesečni obrok 4 krome 75 vinarjev.

Vsaka srečka mora zadeti najmanj 230 kron. Že po vplačilu prvega obroka ima kupec izključno pravico do dobitkov.

Izredno ugodna skupina s 15 žrebanji vsako leto:
 1 turška srečka. — 1 srbska srečka iz l. 1888. Glavni dobitek 100.000, 75.000 in 20.000 frankov. — 1 dobitni list 3% zemlj. srečke iz l. 1880. Glavni dobitek 90.000 kron. — 1 srečka dobrega srca. Glavni dobitek 30.000 in 20.000 kron.

Mesečni obrok za to skupino 6 kron 25 vinarjev.

Različne druge skupine srečk s 7 do 18 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po K 3 25, K 5 50, K 11.—, K 15 25 in K 23.—.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, postaja Straža-Toplice na dolnji železnici.

Toplice z indiferentnimi snovmi z 38° C, zdravljenje s pitjem in kopelmi. Posebno učinkujejo pri protinu in skrtnini, ischias, nevalgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, ločene kopeli in močvirnate kopeli. Zložno urejene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Dobro pogozdena okolica. Dobra in poceni restavracija. — Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri upravi kopališča.

1912 Modni cefiri 1912

laneni in bombažasti kanafasi, inleti, platno, rjuhe, damasti, krizeti, brisače, robci za poletno sezono, batisti, atlasi, deleni, svila, višnjava tkanina, etamini, blago za damske in moške obleke se kupi najceneje pri izdelovalcu

Jaroslav Marek ročna tkalnica in razpošiljalnica v Bistri št. 39 pri Novem mestu ob M., Češko.

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštine prosto! — V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefira, kanafasa, delena itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. **Dopisuje se slovensko!** V enem letu nad 300 priznanjic od Slovencev.

Trgovina

v „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravogradu se odda s 1. junijem 1912. Ugodna lega za podjetnega trgovca. — Ponudbe takoj na Hranilnico in posojilnico v Spodnjem Dravogradu. (Koroško).

Solidno blago! -- Nizke cene!

Pozor! Pozor!

Vsakovrstne kose, in sicer: turške, bistrishe, ciganske, tržiške in one z zmajem, najboljše srpe, lepo izdelana kosišča in steljne kose.

Patentirane kosirje na ključ!

Vsakovrstne čepune!

Bergamo-kamne (osle), najfinejše in vsakomur kot najboljše znane.

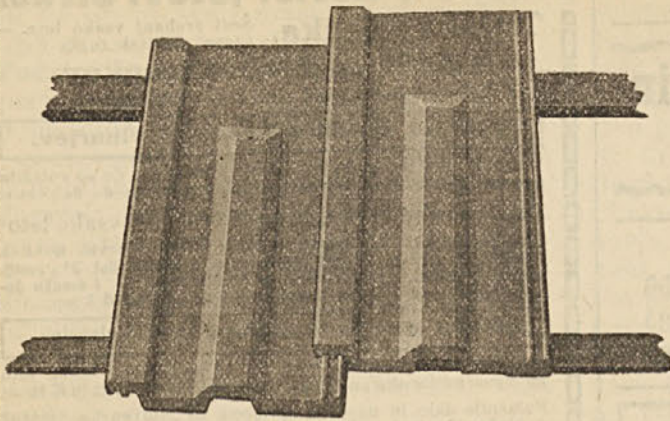

Potrebščine za stavbe: svež Portland-cement, traverze, štukaturo za stropne in vse okovje.

To in vso drugo železnino kupite dobro in poceni pri tvrdki

Franc Sadnikar trgovina z železnino v Celovcu Burggasse št. 7 (poleg hotela Moser).

--- Za kakovost se jamči! ---

Spretni zastopniki se iščejo.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi v vsaki poljubni množini patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom »sistem Marzola«.

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Neredna prebava

je vzrok mnogih bolezni.

Zatorej naj se pravočasno uporabi sredstvo za redno prebavo.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljano pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmožnosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče, je **dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.**

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, e. in kr. dvornega dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpošiljati K 1-50 se pošlje mala steklenica, za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 dve veliki steklenici, za K 8-14 štiri velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic poštine prosto na vse postaje avstro-ogrške monarhije.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu „Pri angelu“, P. Hauser, V. Hauser, H. Gutt.

Lovske puške

Prva borovska orožnotovarska družba

Peter Wernig, družba z omejenim zavezo v Borovljah na Koroškem.

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporočila

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Naprodaj

je majhno posestvo v Rožni dolini, četrt ure od železniške postaje. Rediti se more ena krava. Več pove upravništvo „Mira“ št. 19.

Lepa kmetija

v prijaznem kraju blizu železnične postaje Lipa-Strmec in 3/4 ure od Vrbe, je zaradi družinskih razmer **takoj naprodaj**. Lepo arondiranega sveta je 31 oralov, sena in paše za 15 repov živine, lepo zarasel gozd, hiša kakor tudi gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Več pove **Jurij Santner v Vinarjih, pošta Vrba, Koroško.**

SUKNO

in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša **PROKOP SKORKOVSKÝ IN SIN** v Humpolcu na Češkem. Vzorca na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke.

CEFIRE

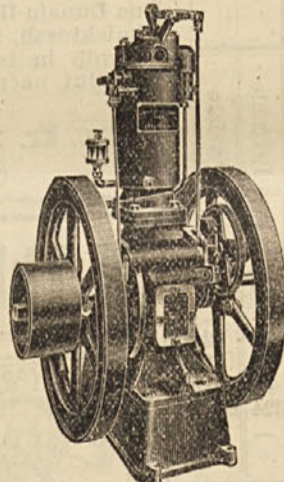
Originalni „Deering“-travkosilec
Trpežen! Lahkovlečen! Najnižja rez!
za 1 ali 2 vprežni sili.

Deering-ov snopovezec!
Laure-jeva plastne grablje
obračevalca sena — grablje za seno nepresežne, več kot 15% ceneje kakor povsod drugje.

„Fairbanks-Morse“-motor
ljubljenec svojega posestnika, ker je strokovno dokazano nedosežen v konstrukciji, zmožnosti, trpežnosti, preprostosti in ceni.

Ceniki zastoj in poštine prosto. Zanesljivi zastopniki se iščejo.

Stoječ, ležeč.

Prevozen, neprevozen.

Vse kmetijske stroje in orodja domače mline itd.

za najnižje cene in najugodnejše plačilne pogoje.

Laure-jeva kolesa
s torpedovim prostotekačem že za K 140.— dobavi

tovarna strojev **IVAN LAURE**
Celovec, Völkermarkterring št. 9 a (zraven živinskega trga).

Največja zaloga strojev v alpskih deželah!

Poprave hitro in najceneje.

Večje posestvo

se prodaja zaradi družinskih razmer.

Pismena oglasila sprejema **Mina Kulterer**, Male Benetke, pošta Grabštanj pri Celovcu.

Najboljši dobauni vir

izgotovljenih postelj iz dobrega češkega postelj. perja!

Napolnjena v gostop. rdečem nankingu: 1 pernica 180 x 120 cm z 2 blazinama, vsaka 80 x 60 cm, z nov., mehkim, trpežnim perjem K 16.—, polpuh K 20.—, puh K 24.—. Pernica sama K 10.—, K 12.—, K 14.— in K 16.—, blazina sama K 3.—, K 3-50 in K 4.—. Podvojna pernica 200 x 140 cm K 13.—, 14-50, 17-50 in 21.—. Blazina zraven 90 x 70 cm K 4-50, K 5-20 in K 5-50. 5 kg novega, dobrega belega posteljnega perja br. prahu K 24.—, snežno-belega K 30.—, boljšega K 36.—, najfinejšega pukaneža za vis. gospodo K 45.—. 5 kg nepukanega perja od živih gosi K 26.— in K 30.—. Beli puh z velikimi kosmiči K 5.—, boljši K 6.—, najboljši prsni puh K 6-50 za 1/2 kg, pepelast puh 1/2 kg K 2-50 in K 3.—. Pošiljatev franco po povzetju. Zamenjava proti povračilu poštine dovoljena.

Ivana Polatschek, Janovica, Angel št. 27 pri Klatovu, Češko.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovaška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu**.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vziđa.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoje. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi**. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnom kurzu.